

Justitsministeriet

Lovafdelingen

Kontor: Procesretskontoret
Sagsnr.: 2004-743-0035
Dok.: KHE21503

Besvarelse af spørgsmål nr. 4 af 1. december 2004 fra Folketingets Retsudvalg vedrørende forslag til lov om ændring af lov om retsafgifter og retsplejeloven (Nedsættelse og omlægning af retsafgifterne i civile retssager) (L 110).

Spørgsmål:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 29. november 2004 fra Advokatsamfundet, jf. L 110 – bilag 3.”

Svar:

1. Advokatrådet foreslår i henvendelsen til Retsudvalget, at der fastsættes samme retsafgift for retssager om krav på højst 50.000 kr. og for sager om betalingspåkrav, dvs. sager om inddrivelse af ubestridte krav på højst 50.000 kr. Advokatrådet foreslår, at retsafgiften fastsættes til 400 kr., svarende til retsafgiften for betalingspåkrav.

Advokatrådet henviser til, at den nye betalingspåkravsordning, der træder i kraft den 1. januar 2005, giver mulighed for, at fordringshaveren allerede ved indleveringen af betalingspåkravet til fogedretten anmoder om, at sagen automatisk overgår til retssagsbehandling uden indlevering af stævning, såfremt skyldneren fremsætter indsigelse mod kravet. Fremsætter fordringshaveren en sådan anmodning, skal der betales retsafgift som for en retssag, og den overskydende retsafgift tilbagebetales, hvis skyldneren *ikke* fremsætter indsigelser, og der derfor *ikke* bliver tale om retssagsbehandling. Advokatrådet henviser til, at denne ordning må forventes i et meget stort antal sager at føre til en ekstra ekspedition hos domstolene for et forholdsvis beskedent beløb (100 kr.).

Justitsministeriet bemærker, at det er et væsentligt formål med de nye regler om betalingspåkrav, at retsafgiften skal være lavere end for en retssag. Der henvises til Folketingstidende 2003-04, tillæg A side 7504, og til Retsplejerådets betænkning nr. 1436/2004 om reform af den civile retspleje III (Adgang til domstolene) side 419. Justitsministeriet kan allerede derfor ikke støtte Advokatrådets forslag.

Hertil kommer, at Advokatrådets forslag efter Justitsministeriets opfattelse ikke kan antages at ville indebære væsentligt færre ekspeditioner med tilbagebetaling af retsafgift, end hvad der følger af lovforslaget.

De nye regler om betalingspåkrav giver mulighed for, at fordringshaveren i betalingspåkravet anmoder om, at tvangsfuldbyrdelse iværksættes uden fornyet anmodning, såfremt skyldneren *ikke* fremsætter indsigelse mod kravet. Fremsætter fordringshaveren en sådan anmodning, skal der betales i alt 700 kr. i retsafgift for betalingspåkravet (400 kr. + 300 kr.), hvoraf 300 kr. tilbagebetales, hvis skyldneren *fremsætter* indsigelse mod kravet, og tvangsfuldbyrdelse derfor ikke iværksættes.

Såfremt fordringshaveren i betalingspåkravet anmoder om, *både* at sagen automatisk overgår til retssagsbehandling uden indlevering af stævning, såfremt skyldneren fremsætter indsigelse mod kravet, *og* at tvangsfuldbyrdelse iværksættes uden fornyet anmodning, såfremt skyldneren ikke fremsætter indsigelse mod kravet, skal der – såfremt lovforslaget vedtages – betales i alt 700 kr. i retsafgift, hvoraf 200 kr. tilbagebetales, hvis skyldneren fremsætter indsigelse mod kravet, og sagen derfor overgår til retssagsbehandling.

Det må antages, at fordringshaveren ofte vil benytte sig af muligheden for i betalingspåkravet at anmode om, at tvangsfuldbyrdelse iværksættes uden fornyet anmodning, såfremt skyldneren ikke fremsætter indsigelse mod kravet. Som anført af Advokatrådet må det ligeledes antages, at skyldneren i langt hovedparten af sagerne ikke vil fremsætte indsigelse mod kravet.

Dette indebærer, at der i de fleste tilfælde *ikke* skal tilbagebetales nogen retsafgift, uanset om Advokatrådets forslag gennemføres.

I nogle tilfælde vil der skulle tilbagebetales 200 kr., fordi skyldneren fremsætter indsigelse og sagen derfor overgår til retssagsbehandling. Advokatrådets forslag ville indebære, at der i disse tilfælde i stedet skulle tilbagebetales 300 kr. Advokatrådets forslag ville således i disse tilfælde ikke medføre færre ekspeditioner med tilbagebetaling af retsafgift.

Advokatrådets forslag har kun betydning for antallet af ekspeditioner med tilbagebetaling af retsafgift i de tilfælde, hvor (1) fordringshaveren har anmodet om, at sagen automatisk overgår til retssagsbehandling uden indlevering af stævning, såfremt skyldneren fremsætter indsigelse mod kravet, *men ikke om*, at tvangsfuldbyrdelse iværksættes uden fornyet anmodning, såfremt skyldneren ikke fremsætter indsigelse mod kravet, *og* (2) skyldneren ikke fremsætter indsigelse. Det må antages at være et mindre antal tilfælde, der falder i denne gruppe.

Justitsministeriet kan som nævnt ikke støtte Advokatrådets forslag.

2. Advokatrådet anfører i henvendelsen til Retsudvalget endvidere, at der efter Advokatrådets opfattelse er behov for at ændre reglerne i retsafgiftslovens § 19 om betaling af ny retsafgift, når der fremsættes ny anmodning vedrørende kravet til fogedretten senere end 3 måneder efter afgiftspligtens indtræden. Advokatrådet henviser bl.a. til, at der er eksempler på, at rettens sagsbehandlingstid overstiger 3 måneder, og til, at dette adskiller sig fra, hvad der var tilfældet, da retsafgiftsloven blev vedtaget.

Justitsministeriet bemærker, at spørgsmålet om eventuelt at forlænge 3-måneders perioden efter retsafgiftslovens § 19 bør ses i lyset af Retsplejerådets kommende overvejelser om reglerne om tvangsfuldbyrdelse, der indgår i rådets arbejde med en generel reform af den civile retspleje. Advokatrådets forslag vil indgå i disse overvejelser.

Det fremgår i øvrigt af forarbejderne til retsafgiftsloven, at en frist på 3 måneder må ”formodes at levne rekvirenten [dvs. fordringshaveren] tilstrækkelig tid til iværksættelse af de fornødne forretninger til konstatering af, hvorvidt og i bekræftende fald i hvilket omfang der kan opnås dækning (sikkerhed) for det pågældende krav. Kan det undtagelsesvis ikke ske inden for den foreslåede frist, må der på ny erlægges afgift (...) Dette synes også rimeligt, særlig hvor der for den tidligere erlagte afgift er sket adskillige foretagelser.” (Betænkning nr. 377/1965 om retsafgiftslovgivningen side 45).

Advokatrådet anfører i henvendelsen til Retsudvalget, at betænkningens beskrivelse efter Advokatrådets opfattelse ikke længere er tidssvarende.

Som det imidlertid fremgår af citatet ovenfor, var det allerede dengang forudsat, at det kunne forekomme, at det ikke inden for 3 måneder kunne konstateres, om og i bekræftende fald i hvilket omfang der kunne opnås dækning for fordringshaverens krav, og det er tilføjet, at det synes rimeligt, at der i så fald betales ny afgift. Spørgsmålet om mulighederne for at opnå en afklaring af sagen inden for 3-måneders fristen afhænger endvidere bl.a. af reglerne om gennemførelsen af tvangsfuldbyrdelsen, og også af den grund bør 3-måneders fristen ses i lyset af Retsplejerådets kommende overvejelser om reglerne om tvangsfuldbyrdelse.

3. Advokatrådet foreslår i henvendelsen til Retsudvalget, at den maksimale retsafgift for en rets-sag i første instans fastsættes til 100.000 kr. som foreslået af Retsplejerådet.

Justitsministeriet bemærker, at Retsplejerådet har peget på tre situationer, hvor selve størrelsen af de gældende retsafgifter efter Retsplejerådets opfattelse er problematisk. Det drejer sig om sager om mindre krav, sager om prøvelse af myndighedsudøvelse og det forhold, at der i dag ikke er noget maksimum for, hvor stor retsafgiften kan blive. Retsplejerådets forslag går ud på, at retsaf-

giften i sager om krav på højst 50.000 kr. fastsættes til 500 kr., at retsafgiften i sager om prøvelse af myndighedsudøvelse maksimalt kan udgøre 4.000 kr., og at retsafgiften i andre sager højst kan udgøre 100.000 kr. Lovforslaget er udformet i overensstemmelse hermed bortset fra, at sidstnævnte maksimum efter en samlet vurdering af forslagets økonomiske konsekvenser foreslås fastsat til 150.000 kr.

Justitsministeriet kan på denne baggrund ikke støtte Retsplejerådets forslag.

4. Advokatrådet foreslår i henvendelsen til Retsudvalget, at grundlaget for beregningen af retsafgiften præciseres, så det følger påstanden i sagen.

Justitsministeriet bemærker, at med lovforslaget foreslås reglerne om opgørelsen af sagens værdi i relation til beregningen af retsafgift nyaffattet og samlet i retsafgiftsloven, jf. lovforslagets § 1, nr. 1 (forslag til retsafgiftslovens § 3).

Det foreslås, at sagens værdi skal bestemmes efter påstanden i stævningen, jf. forslaget til retsafgiftslovens § 3, stk. 1, 1. pkt. Det er i bemærkningerne til bestemmelsen forudsat, at der ved opgørelsen af sagens værdi lægges vægt på den konkrete påstand i sagen og ikke på, hvad der forudsætningsvis skal tages stilling til. Fremover vil der således ikke ved opgørelsen af sagens værdi i relation til beregning af retsafgift skulle tages hensyn til, hvad der forudsætningsvis skal tages stilling til.

Justitsministeriet finder på den baggrund, at der ikke er behov for yderligere præcisering af reglerne om opgørelsen af sagens værdi i relation til beregning af retsafgift.

Advokatrådet har i henvendelsen til Retsudvalget som eksempel nævnt en sag, hvor spørgsmålet er, om lejerne af en udlejningsejendom efter lejelovens regler om tilbudspligt har accepteret at overtage ejendommen. Advokatrådet henviser til, at grundlaget for beregningen af retsafgiften vil være ejendommens værdi.

Justitsministeriet bemærker hertil, at med lovforslaget foreslås reglerne om opgørelse af sagens værdi ændret således, at hvis påstanden er betinget af en modydelse, medregnes kun nettoværdien af påstanden, jf. pkt. 3.2 i lovforslagets almindelige bemærkninger. Efter lovforslaget vil en retssag, hvor lejerne af en udlejningsejendom nedlægger påstand om tilskødning af ejendommen mod betaling af den aftalte købesum, således i relation til beregning af retsafgift fremover skulle opgøres som ejendommens værdi ved sagens anlæg *med fradrag af købesummen* (modydelsen). Dette indebærer – som en væsentlig nydannelse – at der fremover kun vil skulle betales retsafgift af *forskellen* mellem ejendommens værdi og købesummen, og hvis ejendommens værdi ved sa-

gens anlæg ikke overstiger købesummen, vil der fremover kun skulle betales 500 kr. i retsafgift i første instans.